

کلام راهبردی

سلامت همه‌جانبه و امنیت پایدار، لازمه مرجعیت و تمدن‌سازی نوین اسلامی

تحلیلی بر بیانیه گام دوم انقلاب

Comprehensive Health and Lasting Security; Necessary for Modern Islamic Authority and Civilization

مقدمه

رهبر عالیقدر انقلاب در بیانیه گام دوم آرمانی بسیار بزرگ و عزتمند را برای ملت ایران ترسیم فرموده‌اند. این آرمان با عبارتی حکیمانه چنین بیان شده است: «انقلاب اسلامی اینک وارد دومین مرحله خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی شده است». تمدن نوین اسلامی آرمان والایی است که ملت بزرگ و انقلابی ایران اسلامی از ظرفیت، توانمندی و عزم و اراده تحقق آن برخوردار است. در این گفتار راهبردی به دو محور کلیدی و سرنوشت ساز برای تحقق مرجعیت و تمدن‌سازی نوین اسلامی در جامعه اشاره می‌شود: امنیت پایدار و سلامت همه‌جانبه.

لازمه تمدن‌سازی و مرجعیت علمی، برقراری امنیت و پایداری آن و برقرار بودن ثبات سیاسی است. امنیت اجتماعی و «جامعه امن» زیر بنای توسعه پایدار است. یکی از مؤلفه‌های بنیادین امنیت اجتماعی سلامت است. سلامت وقتی همه‌جانبه و در برگیرنده همه ساحات انسانی باشد، بر امنیت و پایداری آن نیز تأثیرگذار خواهد بود. اگر درک دقیقی از بیانیه گام دوم ایجاد شود و برای اجرایی شدن آن اهتمام شایسته به عمل آید، عدالت، توسعه و امنیت به معنای واقعی کلمه محقق می‌شود.

توصیف سلامت در بیانیه گام دوم انقلاب و سایر اسناد

راهبردی

با بهره‌گیری از گزاره‌ها و مفاهیم مصرح در بیانیه گام دوم انقلاب و سایر اسناد راهبردی و علمی، و مفاهیم مرتبط، بیست عبارت مفهومی، راهبردی، فرهنگی، آموزشی-پژوهشی و یا عملیاتی در باب «امنیت و سلامت» انتخاب و ارائه شده است. تفصیل این عبارات مرهون تحقیقات و نوشتارهای تحلیلی آینده خواهد بود:

۱. پابندی به شعارهای اصیل و اولیه انقلاب، خاصه «استقلال، آزادی، عدالت و معنویت» و تأکید بر شعارهای جدید «اخلاق، عزت، عقلانیت و برادری» در فضای آینده
۲. توجه به چشم‌انداز انقلاب، راه طی شده از ابتدای انقلاب تاکنون، شرایط امروز، مهم‌ترین ظرفیت‌ها و فرصت‌ها، مهم‌ترین تهدیدات، انقلابی بودن، پیشگام بودن جوانان

۳. امیدآفرینی و نگاه خوش‌بینانه به آینده، خاصه برای نسل جوان و آینده‌ساز، راهبردی ضروری برای پیشرفت‌های آینده خواهد بود.

۴. شکست محاصره تبلیغاتی دشمن و افشای توطئه‌های پلید آنان در ضعیف جلوه دادن عزم و اراده جوانان با استعداد و لایق این سرزمین، ضرورتی مهم و از اساسی‌ترین فعالیت‌های واجب فرهنگی در راستای تمدن‌سازی نوین و مرجعیت علمی است.

۵. عدالت در صدر هدف‌های اولیه همه بعثت‌های الهی است و در جمهوری اسلامی ایران نیز دارای همان شأن و جایگاه است. از لوازم تحقق زمینه‌های عدالت در نظام مقدس جمهوری اسلامی، عزم و قاطعیت مسئولین و کارگزاران، خودسازی، تهذیب، ساده‌زیستی و مردمی بودن آنان است. وضع قوانین عادلانه (در همه عرصه‌ها و بویژه سلامت)، ساختارهای عادلانه و مقاوم و مبارز با بی‌عدالتی و تبعیض، مجریان عادل و با تقوی، حضور، نظارت و آگاهی مردم و گفتمان‌سازی فرهنگی مقوله عدالت و در نهایت ثبات قدم، ایستادگی در مسیر حق و عدالت، از دیگر الزامات تحقق عدالت اجتماعی در بیانیه گام دوم است.

۶. مبارزه با فساد و تبعیض، لازم و ملزوم عدالت و از مقدمات و الزامات آن است.

۷. تحقق هم‌زمان عدالت و دیگر ارزش‌ها، خاصه عقلانیت و معنویت به گونه‌ای که باید پرچم‌داران گفتمان عدالت‌خواهی بدان توجه داشته باشند تا از افتادن در مسیر انحرافی در امان بمانند.

۸. تکیه بر اقتصاد مقاومتی در دوران جدید و آینده انقلاب، با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درون‌زا، پیش‌رو و برون‌گرا. اقتصاد مقاومتی در همه عرصه‌ها ضروری و در مصداق اقتصاد سلامت واجب و دارای اهمیت مضاعف است.

۹. تأکید بر علم امنیت‌آفرین: در جهان امروز معیار و ماهیت قدرت کشورها به میزان تسلط آن‌ها به علوم و فناوری‌ها بستگی دارد و هر کشوری بدون تسلط بر علم و فناوری

مراقبت‌های سلامت، موتور پیشران مقاومت در نظام سلامت خواهد بود.

۲۰. سلامت با امنیت رابطه تنگاتنگ دارد. لازمه پایداری در امنیت ملی، پایداری و توسعه پایدار در حوزه سلامت خواهد بود.

پایداری و تاب‌آوری در نظام سلامت چنین تعریف شده است:

نظام سلامت مقاومتی (مقاوم)

الگوی بومی و علمی، برآمده از "فرهنگ انقلابی و اسلامی" و پایبند به "اصول و ارزش‌های انسانی و اسلامی" برای پاسخگویی به "نیازهای پایه سلامت در همه شرایط" و "نیازهای اضطراری در فوریت‌ها و بلایا و جنگ" به عموم مردم. این الگو با اتکال به استعدادها، سرشار معنوی و مادی و ذخایر و منابع غنی و متنوع و زیرساخت‌های گسترده و برخورداری از نیروی انسانی متعهد و کارآمد و دارای عزم راسخ برای پیشرفت، واجد تاب‌آوری و دوام در همه شرایط، اعم از جنگ و صلح و بلایا و تحریم و مانند آن می‌باشد (تعریف پیشنهادی فرهنگستان علوم پزشکی).

در شرایط دشوار، بحرانی، جنگ و تحریم، اهمیت ارائه و تداوم خدمات سلامت، مضاعف می‌شود. علیرغم محدودیت‌های منابع و آسیب‌های زیرساختی احتمالی، نیازها به خدمات و مراقبت‌ها بیشتر می‌شود. در این شرایط، ارائه عادلانه خدمات و مراقبت‌ها، خاصه به گروه‌های آسیب‌دیده و آسیب‌پذیر، دشوارتر از پیش می‌شود. حضور آگاهانه، به‌هنگام، مسئولانه و مقتدرانه، کارگزاران نظام سلامت، در صحنه‌های سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اجرایی و اهتمام بیش از پیش به ارائه جامع و ارتقای مستمر خدمات مورد نیاز مردم، علاوه بر شکست توطئه‌های دشمنان نظام، سبب توسعه پایدار سلامت و تقویت امنیت ملی کشور خواهد شد.

تهیه شده در معاونت علمی فرهنگستان علوم پزشکی

باشد به ناچار باید تابع و پیرو قدرت‌های بزرگ قرار بگیرد. در حوزه‌های راهبردی امنیت و سلامت، استقلال علمی باید تضمین شده و قطعی و بدون هر نوع وابستگی باشد (مبینی دهکردی، علی: طراحی الگو و راهبرد مرزشنکی دانش، تهران: انتشارات دانشگاه عالی دفاع ملی، ۱۳۸۷).

۱۰. حکمت‌اندیشی به معنی آینده‌نگری در چهارچوب مصلحت و عزت ملی

۱۱. مدیریت‌های جهادی الهام‌گرفته از ایمان اسلامی و اعتقاد به «اصل ما می‌توانیم» که امام بزرگوار به ما آموخت، از لوازم پیشرفت در طراز مرجعیت و از راهبردها تحقق تمدن‌سازی نوین اسلامی است. در همه عرصه‌های اداره کشور مدیریت جهادی راهگشا خواهد بود، اما در عرصه‌های امنیت و سلامت حیات‌بخش و نجات‌آفرین خواهد بود.

۱۲. الگوسازی، فرهنگ‌سازی و الهام‌بخشی از دفاع مقدس، برای ضمانت ثبات و امنیت کشور و تمامیت ارضی و حفاظت از مرزها، امری واجب و اهمال از آن غفلتی نابخشودنی است.

۱۳. تلاش مستمر و روزافزون برای افزایش چشمگیر عیار معنویت و اخلاق در فضای عمومی جامعه

۱۴. برجسته‌تر شدن روزبه‌روز نماد پراهمت و باشکوه و افتخارآمیز ایستادگی در برابر مستکبران جهان و در رأس همه آن‌ها آمریکای جهان‌خوار. این هم به‌عنوان دستاورد دیگری است که برای مردم ایران افتخار آفریده است.

۱۵. «تلاش غرب در ترویج سبک زندگی غربی در ایران، زبان‌های بی‌جبران اخلاقی، اجتماعی، اقتصادی، دینی، فرهنگی و سیاسی به کشور و ملت ما زده است. مقابله با آن جهادی همه‌جانبه و هوشمندانه می‌طلبد که باز چشم امید در آن به شما جوان‌هاست».

۱۶. الگوی مشارکت جامعه سلامت در دفاع مقدس، الهام‌بخش مقاومت و تاب‌آوری برای آیندگان است. اقتدار علمی، خودکفایی و نفی وابستگی، پیام نورانی صحنه‌گردانان سلامت در دفاع مقدس به همه نسل‌های آتی است.

۱۷. سیاست‌های کلی سلامت دارای ویژگی‌های بسیار، از جمله پایداری، آینده‌نگری، واقع‌بینی و فراگیر بودن است. تحقق این سیاست‌ها در نظام سلامت کشور، به‌منزله تحقق پایداری نظام سلامت برای همه شرایط است.

۱۸. تحول در نظام آموزش پزشکی با ویژگی‌های (جامع‌نگری، هدف‌مندی، اخلاق‌گرایی، سلامت‌محوری، مسئولیت‌پذیری، پاسخگویی، ابتناء بر نیازهای سلامت جامعه) کلید رمز تعالی نظام سلامت با راهبرد محوری مقاومت و پایداری است.

۱۹. تحول راهبردی در پژوهش‌های علوم سلامت با رویکرد نظام ملی نوآوری، هم‌راستایی با نیازهای جامعه، دستیابی به مرجعیت علمی در حوزه علوم و فنون و ارائه خدمات و